

bi bila razvidna iz zadnje kitice zadnjega soneta, ki pravi, da se naposled pokaže skoz oblake „lice proroka sa Jasne Poljane“, čigar „časne usnice“ govore: „Ne ubij!“, razvidna pravim, ko bi tudi ne bil povedal pesnik v predgovoru, da on poje „Ijubavi, koja uzdiže pojedine, veže narode, slaže jih proti nesmišljenom udesu.“

Dr. Jos. Tominšek.

Slovensko gledišče. A. Drama. Iz za zadnjega poročila smo videli na našem odru tri dramske novitete. Dne 31. januarja so uprizorili veseloigro v štirih dejanjih „Na gugalnici ljubezni“ (La Bascule), spisal Maurice Donnay. „Francozi niso več Francozi!“ bi bil vzkliknil človek spričo te igre. Nič tistih rafiniranih spletk, nič tistega umetničavega zapletanja in razpletanja, ki smo ga sicer vajeni v francoskih veseloigrah in dramah sploh! Tu gre vse svojo mirno pot kakor v istinitem življenju. Da, često je življenje manj enostavno nego dejanje v tej igri in slučaj, ki je nedvojbeno velik činitelj v življenju, bi bil provzročil lahko, da bi bilo marsikaj v igri bolj zanimivo, nego je sedaj. Toda pisatelj se je skrbno izogibal vsem takim stvarim in se je resno trudil, da nadomesti zunanje dejanje — s psihologijo! Nekaj, česar v veseloigri doslej nismo bili vajeni! Da se je pisatelju vobče navzlic temu posrečilo napraviti učinek, priča o velikem njegovem talentu. Seveda ima igra tudi svoja slaba mesta! Marsikje se zdi dialog preraztegnjen, marsikje opeša gledalcu zanimanje do tega, kar se vrši pred njegovimi očmi, ker nedostaje zunanjemu dejanju dovolj markantnih potez in nimajo junaki v igri zadosti prilike, razgrniti svojo dušo, razkriti svoje srce. Kaj takega je v resni drami, v žaloigri seveda mnogo lažje in zato smatram nalogo, ki si jo je določil pisatelj, za veletežko! Vsekakor je videti, kakor bi bila prišla tudi za veseloigro nova doba! In kakor so bili Francozi nepresežni mojstri v stari veseloigri, tako postanejo nemara tudi v novi psihološki veseloigri. V niansiranju čuvstev se je pokazal Dannay velikega in kdor je videl enkrat to njegovo igro, mora biti prepričan, da bi tudi Francozi lahko imeli svojega Ibsena in da ga le zaraditega nimajo, ker se temu protivi njih — temperament.

Igralo se je še dovolj dobro. Zlasti se je odlikovala gospodična Spurna v vlogi Rozine.

Dne 12. in 18. februarja se je predstavljala času primerna nova velika burka v petih dejanjih „Rusom na pomoč“, ki sta jo češki spisala Karel Fořt in Ceněk Hrášek. „Rusom na pomoč“ je spretno sestavljen dramatiški stvor, ki ima mimo mnogih drugih takih proizvodov to prednost, da je vseskozi zabaven in da se skrbno izogiblje trivijalnosti. Jezik, ki so ga govorili nekateri igralci, je pač semtertja prerobat. Tudi tisto „onikanje“ je bilo po naši misli povsem odveč, zakaj tako se na Slovenskem po naših mislih ne govori nikjer več!

Dne 21. februarja pa se je igrala prvič na našem odru „Toska“, igrokaz v štirih dejanjih, francoski spisal Viktorien Sardou. „Toska“ je bila pisana, kakor znano, za Saro Bernhardt. Briljantna tehnika in mogočni efekti so vrline te drame Sardoujeve. Seveda delujejo tisti često bolj na živce nego na srce. Prizori v tretjem dejanju niso za vsakega človeka!

Razen tega so se predstavljali dne 29. januarja popoldne „Rokovnjači“, dne 2. februarja popoldne Schillerjevi „Razbojniki“, dne 4. februarja zvečer in 12. februarja popoldne pa so igrali četrtič, oziroma petič „Martina Krpana“.